

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan: MVWS

5.1.2e

CC: MLZS
Stas

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl
5.1.2e @minvws.nl

Datum document
24 januari 2023

Kenmerk
3504316-1042796-FEZ

Bijlagen
3

nota

(ter informatie)

Verantwoording risico-dossiers 2022 en 2023

Paraaf directeur

1. Aanleiding

Momenteel loopt de controle over de verantwoording 2022. Met deze nota informeren wij u over de voornaamste risicodossiers en schetsen we waar nog handelingsmogelijkheden zijn om bedragen alsnog rechtmatig te verantwoorden. Bijlage 2 bij deze nota is facultatief: hier wordt diepgaander ingegaan op de problematiek per dossier.

2. Overall beeld risico-dossiers

Hoewel de controle (ook door de ADR) nog niet is afgerond zien we dat we afstevnen op forse onrechtmatigheden. Voor de verantwoording over 2022 tellen de huidige risico-dossiers op tot bijna € 8,5 miljard. Dit is meer dan het totaalbedrag over 2021, waar alle categorieën onrechtmatigheden (uitgaven, verplichtingen en afgerekende voorschotten) € 6,88 miljard bedroegen. Het handelingsperspectief om deze risico-dossiers alsnog rechtmatig te verantwoorden is beperkt (zie ook onder).

Risico-dossiers (in miljarden)	2021	2022	2023
<i>Categorie Verplichtingen</i>			
LCCB 2022 en 2023			
Inkopen testen NAAT II			
<i>Categorie Uitgaven</i>			
Laboratoria (Coron-IT)			
<i>Categorie afgerekende voorschotten</i>			
Bonus zorgprofessionals		5.1.1c	
GGD en Veiligheidsregio's meerkosten			
Mediq (pbm's)			
GGD GHOR 2021			
Stichting Open Nederland (SON)			
LCCB 2022 en 2023			
IC-opstaling			
Totaal grote dossiers	€ 6,88 miljard	€ 8,47 miljard	€ 2,42 miljard

Risico-inschatting

MIDDEN

HOOG

Het zijn voornamelijk de af te rekenen voorschotten van uitgaven die tijdens de corona-pandemie (2020 en 2021) zijn gedaan waar de risico's zitten. Een voorschot is een vooruitbetaling op diensten of producten die later aan de Staat worden geleverd. In 2020 en 2021 zijn de producten en diensten van deze voorschotten geleverd. De financiële afwikkeling verloopt zoals afgesproken met deze partijen veelal via controleverklaringen van accountants, die zijn opgeleverd in 2022. Hierdoor komen deze voorschotten terug in de verantwoording 2022. Deze afgerekende voorschotten maken bijna 90% van de totale omvang van de risico-dossiers uit. Dit is direct een belangrijke constatering: het allergrootste deel van alle potentiële onrechtmatigheden komt voort uit verplichtingen en uitgaven die zijn gedaan in 2020 en 2021 ten tijde van de coronapandemie. De onderliggende oorzaken van de potentiële onrechtmatigheden zijn uiteenlopend. Wel is te zien dat de controleverklaringen van accountants bij derde partijen (zoals GGD'en en SON) over de gemaakte kosten in de controle door de ADR niet de gewenste zekerheid opleveren. Voor 2023 is te zien dat de impact van de (corona) risico-dossiers ook nog aanwezig is, hoewel qua omvang fors lager dan in 2022 en 2021. Ook hier is het handelingsperspectief beperkt. Over de regeling IC-opschaling bent u recent nog geïnformeerd (kenmerk: 3502347-1042476-PDCZ).

Buiten deze grote dossiers om zullen er vooral in de categorieën verplichtingen en uitgaven ook andere kleinere onrechtmatigheden voordoen die het totaal van deze categorieën nog laten stijgen. De uiteindelijke bedragen zullen in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag staan, deze wordt op 15 maart opgeleverd.

3. Handelingsperspectief

In bijlage 1 wordt kort per risico-dossier het handelingsperspectief beschreven om de deze rechtmatig te verantwoorden. Mocht nog handelingsperspectief aanwezig zijn, dan is dat op ambtelijk niveau, de minister hoeft in deze dossiers niet te acteren. Voor de overige dossiers zijn er geen reële handelingen voorhanden. De voornaamste acties liggen in het aanleveren van aanvullende controle-informatie, dan wel het voeren van verschillende gesprekken met de stakeholders (ministerie van Financiën, ADR, AR, NBA). Hierbij dient te worden opgemerkt dat de kans dat dit daadwerkelijk leidt tot een rechtmatige verantwoording beperkt tot klein is.

4. Proces

De acties zoals beschreven in bij de verschillende risico-dossiers worden de komende weken ter hand worden genomen. Tegelijk zal in de komende periode het beeld steeds scherper worden over de verschillende risico-dossiers (en of hier nog andere dossiers aan worden toegevoegd). Het tussentijdse beeld zoals beschreven in deze nota zal ook worden gedeeld met het ministerie van Financiën, ook omdat de potentiële onrechtmatigheden mogelijk impact hebben op de verantwoording van de rijksrekening. Het ministerie van Financiën is vrijwel doorlopend geïnformeerd over de afwikkeling van deze dossiers. De gevolgen op de totale Rijksrekening worden nog overzien, vooral de € 7,25 miljard onrechtmatigheden in de afgerekende voorschotten zal een grote stap in de richting zijn van de tolerantiegrens op deze stroom (inschatting van tolerantiegrens op de stroom afgerekende voorschotten ligt net boven de € 10 miljard).

De Tweede Kamer heeft verzocht om in maart 2023 geïnformeerd te worden over de stand van zaken omtrent het financieel beheer¹ en de rapporteurs van de vaste commissie voor VWS (de leden Van den Berg (CDA), Van Houwelingen (FvD) en Van den Hil (VVD)) hebben verzocht om een ambtelijk informeel gesprek te voeren over het financieel beheer bij VWS. Deze was oorspronkelijk ingepland op 7 december en met u afgestemd, maar is verplaatst naar 2 februari. Beide momenten bieden de mogelijkheid om de Kamer – vooruitlopend op verantwoordingsdag – te informeren over de risico's en het beeld zoals geschetst in deze nota. De presentatie aan de rapporteurs op 2 februari is dezelfde als oorspronkelijk door u akkoord is bevonden en nogmaals ter info bijgevoegd. Deze momenten zal ook worden aangegrepen om aan te geven wat VWS momenteel onderneemt om structureel het (financieel) beheer op orde te krijgen (met het verbeterprogramma Structurele en culturele borging financieel beheer).

---

¹ Motie tijdens WGO op 30 juni 2022

BIJLAGE 1 – HANDELINGSPERSPECTIEF PER RISICO-DOSSIER

Hieronder wordt per risico-dossier het handelingsperspectief beschreven. In het achtergronddocument 'Risico-dossiers 2022/2023' wordt een uitgebreidere omschrijving gegeven van de context van elk dossier.

Dossier	Handelingsperspectief
<i>Categorie Verplichtingen</i>	
LCCB 2022 en 2023	5.1.2e gaat in overleg met 5.1.2e bij de Algemene Rekenkamer om te zien of zij hun oordeel willen afvlakken en alleen een opmerking willen maken bij de status als rechtspersoon met een wettelijke taak (RWT) van het LCCB in plaats van de gehele verplichting onrechtmatig verklaren.
<i>Categorie Uitgaven</i>	
Laboratoria (Coron-IT)	Voor 2022 zijn er geen mogelijkheden meer. Dit probleem loopt nog altijd en geldt ook nog voor in 2023. Het onderzoek van fase 1 heeft wel een optie opgeleverd welke tot een betrouwbare dataset kan leiden en daarmee tot rechtmatige uitgaven. Deze optie dient verder uitgewerkt te worden op uitvoerbaarheid en haalbaarheid. Dit dient in Q1 van 2023 in gang te worden gezet. Hiermee kunnen mogelijk de uitgaven voor 2023 rechtmatig verantwoord worden.
<i>Categorie afgerekende voorschotten (voortkomend uit voorgaande jaren)</i>	
Bonus zorgprofessionals	De ADR onderzoekt momenteel of de controle-aanpak voldoet aan de comptabele regelgeving. De directie FEZ zal het ministerie van Financiën op de hoogte stellen van de controle-aanpak en bespreken of het zinvol is om nog uitzonderingen te verlenen op comptabele regelgeving.
GGD en VR meerkosten	Door FEZ wordt het volgende nog gedaan: <ul style="list-style-type: none"> - VWS zal op basis van de haar beschikbare documentatie een bepaling van het restrisico uitvoeren. Het 100% onzeker verklaren waar de ADR nu naar neigt is in onze ogen niet redelijk en mogelijk accountant-technisch ook niet juist. - VWS heeft de verantwoordingsinstructie in samenspraak met de beroepsgroep van de accountants (NBA) en enkele controlerende accountants opgesteld. Zij geven mondeling aan dat de controle voldoende zekerheid geeft en dat 100% onzeker verklaren in hun ogen niet logisch is. Op basis van de bovenstaande informatie wordt een gesprek gepland tussen ADR, NBA, FIN en VWS.
Mediq (pbm's)	FEZ is nog in gesprek met de ADR over de knelpunten die zij zien in de verantwoording van dit dossier. VWS is het niet eens met het 100% onrechtmatig verklaren van dit dossier en zet in op het bepalen van een restrisico.

Stichting Open Nederland	Mocht de ADR overgaan tot het 100% onzeker verklaren dan zal FEZ met Financiën schakelen om na te gaan wat zij hierin kunnen betekenen.
LCCB 2022 en 2023	Voor 2022 en met name 2023 is er een nieuwe verantwoordingsinstructie en controleafspraken opgesteld. Hierin is o.a. gezorgd dat de verantwoording van LCCB herkenbaar is naar de verschillende programmalijnen. Ook is er in geborgd dat de problematiek zichtbaarder in de verklaring van de accountant dan wel in zijn verslag van werkzaamheden terug zal komen. Dit met als gedachte om de programmalijnen die wel goed zijn zichtbaar te maken.